

УДК 631.162:336.221

**СИСТЕМА ОБЛІКУ ТА
ОПОДАТКУВАННЯ НА
ДОСЛІДНО-СЕЛЕКЦІЙНІЙ
СТАНЦІЇ ІБКІЦБ НААН
УКРАЇНИ: СТАН ТА НАПРЯМИ
УДОСКОНАЛЕННЯ[©]**

І.В. ГОНЧАРУК,
*кандидат економічних наук, доцент
кафедри економіки,
учений секретар ННБК “Всеукраїнський
науково-навчальний консорціум”,
Вінницький національний аграрний
університет,*

Т.Ф. ПЛАХТІЙ,
*кандидат економічних наук, доцент
кафедри обліку та оподаткування
в галузях економіки,
Вінницький національний аграрний
університет
(м. Вінниця),*

В.І. СТАРОСУД,
*директор Ялтушківської
дослідно-селекційної станції
ІБКІЦБ НААН України
ННБК “Всеукраїнський науково-
навчальний консорціум”
(с. Черешневе)*

Стаття присвячена актуальним питанням діючої системи обліку та оподаткування на підприємствах мережі Інституту біоенергетичних культур і цукрових буряків НААН України на прикладі Ялтушківської дослідно-селекційної станції. Розглянуто комплексний підхід до вирішення низки проблемних питань облікового характеру, які постають перед сектором бухгалтерського обліку та звітності на підприємстві. Досліджено питання формування облікової політики у відповідності до вимог, які визначено законодавством. Вивчено сучасний стан методичного забезпечення обліку операцій з такими об'єктами, як грошові кошти, запаси, необоротні активи, розрахункові операції, власний капітал, доходи, витрати та фінансові результати. Дослідження особливостей облікового забезпечення господарських операцій на підприємствах мережі Інституту біоенергетичних культур і цукрових буряків НААН України (далі – ІБКІЦБ НААН України) дозволило внести ряд пропозицій методичного характеру з удосконалення роботи бухгалтерської служби.

Ключові слова: облік, оподаткування, дослідно-селекційна станція, Інститут біоенергетичних культур і цукрових буряків, Ялтушківська ДСС.

Табл. 3. Літ.15.

[©] **І.В. ГОНЧАРУК, Т.Ф. ПЛАХТІЙ, В.І. СТАРОСУД, 2017**

Постановка проблеми. Якісне управління будь-яким суб'єктом господарювання незалежно від форми власності у сучасних умовах неможливе без раціональної побудови системи бухгалтерського обліку та оподаткування. Адже вибір форми облікової системи та методичного забезпечення операцій з оподаткування впливають на достовірність бухгалтерських даних, які дозволяють визначити цілі підприємства на перспективу.

Діяльність дослідно-селекційних станцій ІБКіЦБ НААН України підтверджує проведення фундаментальних та прикладних досліджень у галузі біоенергетики, буряківництва та інших сільськогосподарських культур, здійснення науково-дослідних робіт, проведення досліджень, випробувань і доопрацювання наукових розробок, їх апробації, проведення виробничої перевірки і впровадження їх у виробництво. Здійснення таких видів діяльності неможливе без якісно організованої роботи в секторі бухгалтерського обліку та звітності.

Тому важливим питанням сьогодення є проведення оцінки стану обліку та оподаткування на дослідно-селекційних станціях ІБКіЦБ НААН України та внесення пропозицій, що дозволять поліпшити роботу бухгалтерської служби.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вивченням особливостей діяльності підприємств мережі Інституту біоенергетичних культур і цукрових буряків НААН України займалися такі провідні вчені, як Г. Калетнік [1], В. Мазур [4], М. Роїк [12], І. Яковець [15] та інші.

Висвітлення історії однонасінної форми цукрових буряків ялтушківського походження із застосуванням різних селекційних методів – багаторазових індивідуально-родинних доборів, гібридизації та інбридингу – представлено у публікації М.В. Роїка [12, с.17].

Оцінку перспективних гібридів ялтушківської селекції за продуктивністю та стійкістю до комплексу хвороб здійснив В.А. Яковець [15, с.224].

Г.М. Калетніком встановлено особливості інвестиційно-інноваційного забезпечення та агротехнологій вирощування біоенергетичних культур на прикладі Ялтушківської дослідно-селекційної станції Інституту біоенергетичних культур і цукрових буряків НААН України [1, с.7].

Дослідження питання аналізу фінансового стану підприємств мережі ІБКіЦБ НААН, його мети та завдань щодо різних користувачів окреслено в науковій праці В.А. Мазура [4, с.7].

Проте, як відомо, для здійснення будь-якої діяльності підприємства необхідна інформаційна база, джерелом якої виступає бухгалтерський облік. Фіксація господарських операцій суб'єкта господарської діяльності здійснюється у відповідності до правил бухгалтерського обліку. Тому забезпечення усіх процесів, які відбуваються на підприємстві, неможливе без якісно організованої облікової системи.

Використання результатів облікових дій дозволяють проводити аналітичну оцінку господарської діяльності підприємства та надають можливість створення прогнозів щодо провадження його інвестиційно-інноваційної діяльності.

Формулювання цілей статті. Метою написання статті є дослідження стану діючої системи обліку та оподаткування на дослідно-селекційній станції ІБКіЦБ НААН України в розрізі стадій облікового процесу з урахуванням наявних об'єктів обліку задля розробки найбільш об'єктивного підходу для їх облікового забезпечення.

Виклад основного матеріалу дослідження. На підставі Постанови Кабінету Міністрів України від 11.07.2013 № 546 було утворено Навчально-науково-виробничий комплекс “Всеукраїнський науково-навчальний консорціум” [11] з метою поєднання наукового, навчального та виробничого потенціалу. Засновниками Навчально-науково-виробничого комплексу “Всеукраїнський науково-навчальний консорціум” є ІБКіЦБ НААН України та Вінницький національний аграрний університет. Ялтушківська дослідно-селекційна станція належить до мережі підприємств ІБКіЦБ НААН України, в свою чергу загальне підпорядкування здійснюється в межах Національної академії аграрних наук України (далі – НААН України).

Основними напрямками діяльності ІБКіЦБ НААН України є:

- науково-технологічне забезпечення галузі буряківництва України та підготовка наукових кадрів;
- розробка генетичних, біотехнологічних та фізіолого-біохімічних методів створення нових вихідних матеріалів для селекції цукрових буряків на гетерозис;
- створення конкурентоспроможних, високопродуктивних, стійких до комплексу несприятливих факторів зовнішнього середовища гібридів цукрових буряків, придатних для механізованих технологій виробництва, що забезпечують збір цукру 8,5-9,0 т/га;
- розробка принципово нових ресурсо- і енергозберігаючих технологічних процесів та технологій вирощування і збирання цукрових буряків та їх насінників, адаптованих до ґрунтово-кліматичних зон бурякосіяння, з метою досягнення максимального генетичного потенціалу продуктивності культури та високого коефіцієнту розмноження насіння;
- розробка технологій підготовки насіння цукрових буряків до сівби (шліфування, калібрування, інкрустація, дражування, обробка захисно-стимулюючими речовинами), доведення його якісних показників до міжнародного рівня та реалізація;
- наукове обґрунтування побудови бурякових сівозмін у нових умовах господарювання та земельних відносин, розробка систем обробітку ґрунту та удобрення з розрахунку на запланований урожай, застосування інтегрованої системи захисту посівів від бур'янів, шкідників та хвороб на основі прогнозування їх появи;
- створення нових конкурентоспроможних, високопродуктивних сортів та гібридів кормових буряків, зернових, зернобобових, круп'яних культур та трав, цикорію кореневого, стевії медової, розробка технологій їх механізованого вирощування та насінництва, реалізація насіння високих репродукцій та розсади стевії;
- визначення патентоспроможності та науково-технічного рівня науково-дослідних робіт;
- обґрунтування організаційно-економічної моделі оптимального функціонування буряко-цукрового підкомплексу АПК України за ринкових умов, розробка проектів короткострокових та довгострокових програм його розвитку;
- наукове консультування та наукова експертиза з питань ведення буряківництва;
- розробка та впровадження у виробництво технологій вирощування і переробки фітоенергетичних культур (міскантусу, свічграсу, цукрового сорго, цукрових та кормових буряків та ін.) для виробництва різних видів біопалива: рідкого (біоетанол, біобутанол), газоподібного (метан, синтезгаз) та твердого (паливні гранули, брикети, щепи) [9].

Достовірність показників, представлених у фінансовій звітності згідно з обраною системою обліку та оподаткування на одному із підприємств мережі ІБКіЦБ НААН України – Ялтушківській дослідно-селекційній станції, відповідає нормативним документам, що визначають методологічні засади ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності. Дослідно-селекційні станції засновані на державній формі власності. Нарахування та сплата зобов'язань перед бюджетом здійснюється згідно з положеннями Податкового кодексу України.

Проте результати дослідження діючої системи обліку та оподаткування на Ялтушківській дослідно-селекційній станції не дають змоги прийти до висновку, що методичне забезпечення з відображення господарських операцій на окремих стадіях облікового процесу здійснюється у відповідності до рекомендацій, які врегульовано на законодавчому рівні.

Організація бухгалтерського обліку на підприємстві розпочинається із затвердження принципів, методів та процедур, яких необхідно дотримуватись при веденні обліку відповідного суб'єкта господарювання. Ці складові затверджуються розпорядчим наказом. Важливим є встановлення таким наказом форми бухгалтерського обліку. Від цього залежить побудова облікового процесу в цілому за рахунок чіткої послідовності дій, які представлені оформленням первинних документів, складанням реєстрів обліку та формуванням фінансової звітності.

Обрана підприємством форма бухгалтерського обліку повинна відповідати таким вимогам: забезпечувати повноту і своєчасність відображення в реєстрах господарських операцій, контроль наявності та руху активів і пасивів підприємства; надавати можливість раціонально розподілити облікові роботи між працівниками бухгалтерії; містити інформацію, необхідну для прийняття ефективних управлінських рішень; забезпечувати складання фінансової і податкової звітності відповідно до чинних нормативних документів; бути економічною, тобто обмежуватися оптимальним розміром витрат на ведення бухгалтерського обліку [13, с.47].

Як показує практика, певна частка сільськогосподарських підприємств застосовує меморіально-ордерну форму обліку. Така форма обліку, відповідно до норм бухгалтерського законодавства, притаманна бюджетним установам. Крім того, починаючи з 01.01.2017 року, змінено підходи до формування бухгалтерських записів у бюджетних установах, які визначено меморіально-ордерною формою обліку.

Проте наказом Міністерства аграрної політики та продовольства України [5] рекомендовано до застосування журнально-ордерну форму обліку на підприємствах, які належать до аграрного сектору економіки. На вимогу діючого законодавства вважаємо за необхідне перехід сільськогосподарських підприємств, які застосовують меморіально-ордерну форму обліку, на журнально-ордерну.

Господарська діяльність сільськогосподарських підприємств мережі Інституту біоенергетичних культур та цукрових буряків неможлива без здійснення операцій, які пов'язані із рухом грошових коштів пріоритетно в безготівковій формі. Проведення готівкових та безготівкових операцій, їх відповідність діючому нормативно-правовому полю показало, що дана ділянка є однією із найважливіших ланок облікової системи. Такі підприємства здійснюють готівкові операції із дотриманням норм діючого законодавства щодо залишку ліміту готівки в касі та враховують обмеження в розмірі 10 000 грн щодо здійснення готівкових розрахунків у межах одного дня одного суб'єкта господарювання з іншим.

Відповідно до діючого законодавства підприємства мережі ІБКіЦБ НААН України повинні застосовувати або модель обліку за первісною вартістю, або модель переоцінки до всієї категорії таких об'єктів обліку, як основні засоби, інші необоротні активи, нематеріальні активи та запаси.

Слід зазначити, що в даних умовах ведення господарської діяльності, застосування моделі обліку за первісною вартістю є простою та зручною для використання на практиці, проте не відповідає вимогам користувачів фінансової звітності підприємства. Тому вважаємо за необхідне провести переоцінку зазначених вище об'єктів обліку на дослідно-селекційних станціях у відповідності до Методичних вказівок, які розроблено НААН України з дотриманням норм П(С)БО. Це дасть можливість відобразити у звітності правдиву та неупереджену інформацію про реальну вартість облікових об'єктів, які є у власності чи користуванні господарюючого суб'єкта.

Хоча засновником підприємств, які належать до мережі ІБКіЦБ НААН України є держава, такі суб'єкти господарювання належать до госпрозрахункових за принципом самофінансування. Згідно даних, представлених у фінансовій звітності Ялтушківської ДСС ІБКіЦБ НААН України, частка власності держави у статутному капіталі становить 100%. Підставою відмови у кредитуванні є положення, викладені у Законі України "Про введення мораторію на примусову реалізацію майна" від 29.11.2001 року № 2864-III. Цей Закон спрямований на забезпечення економічної безпеки держави, недопущення руйнування цілісних майнових комплексів державних підприємств, захист інтересів держави під час реалізації майна господарських товариств, у статутних капіталах яких частка держави становить не менше 25 відсотків [7]. Цей факт створює обмежену можливість у залученні кредитних коштів задля придбання та використання новітніх технологій. Оскільки предметом застави виступають об'єкти обліку, які мають державну форму власності, то в такому випадку фінансова установа не зацікавлена в кредитуванні таких суб'єктів господарювання. Наявність власних коштів такого суб'єкта господарювання не дозволяє покрити витрати на оновлення виробничих потужностей.

Слід зазначити, що особливостями облікового процесу на Ялтушківській ДСС ІБКіЦБ НААН України є виникнення роялті у результаті отримання чи надання прав на використання об'єкта права інтелектуальної власності.

Суб'єктами права інтелектуальної власності є: творець (творці) об'єкта права інтелектуальної власності (автор, виконавець, винахідник тощо) та інші особи, яким належать особисті немайнові та (або) майнові права інтелектуальної власності відповідно до ст. 421 Цивільного кодексу, іншого закону чи договору [14].

Відповідно до змісту угод, які укладено між Ялтушківською ДСС ІБКіЦБ НААН України та підприємствами мережі ІБКіЦБ НААН України, їм надано можливість використовувати права інтелектуальної власності інших суб'єктів господарської діяльності. В разі отримання позитивного результату від використання такого права шляхом виведення нових сортів виникає необхідність у погашенні заборгованості за нарахованою сумою роялті, яка розраховується, виходячи із обсягу отриманого урожаю (за кожен тону продукції сільськогосподарського призначення).

Зокрема, для досягнення основної мети діяльності Ялтушківська ДСС ІБКіЦБ НААН України у процесі господарювання використовує та надає права на використання об'єкта права інтелектуальної власності на розсадники задля виведення на замовлення нових сортів таких сільськогосподарських культур, як пшениця, цукровий буряк, гречка, ярий ячмінь.

Доходи, пов'язані з отриманням роялті у бухгалтерському обліку, можуть обліковуватися суб'єктом господарювання у складі доходу від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), якщо роялті є доходом від основного виду діяльності або як інші операційні доходи, якщо отримання роялті не пов'язане з основним видом діяльності підприємства.

Витрати, пов'язані з виплатою роялті у бухгалтерському обліку можуть обліковуватися у складі собівартості продукції (товарів, робіт, послуг), якщо роялті є витратами, понесеними для здійснення основного виду діяльності або як інші витрати операційної діяльності, якщо виплата роялті не пов'язана з основним видом діяльності підприємства.

Оскільки на Ялтушківській ДСС ІБКіЦБ НААН України використовується або надається право на використання права інтелектуальної власності на розсадники в цілях основної діяльності, то доходи та витрати на виплату роялті відповідно належать до складу доходу від реалізації сільськогосподарської продукції та формують собівартість нових сортів сільськогосподарських культур.

Ялтушківська дослідно-селекційна станція здійснює сільськогосподарську діяльність та за її результатами має можливість сплачувати зобов'язання за податковими платежами за спрощеною системою оподаткування єдиним податком четвертої групи. Крім виникнення зобов'язань за єдиним податком четвертої групи, такий суб'єкт господарювання здійснює розрахунки з бюджетом за такими податками, як податок на землю, де об'єктом оподаткування виступають землі під кар'єрами, також податок на додану вартість (далі – ПДВ), податок на доходи фізичних осіб (далі – ПДФО) та військовий збір.

Окрім податкових платежів, суб'єкти господарювання, у яких є наймана праця, зобов'язані нараховувати та сплачувати заборгованість за єдиним внеском на загальнообов'язкове державне соціальне страхування в розмірі не меншому за суму 704 грн, яка визначається, виходячи з розміру мінімальної заробітної плати, встановленої на 2017 рік.

Підприємства мережі ІБКіЦБ НААН України до грудня 2016 року включно використовували право нараховувати та сплачувати заборгованість з ПДВ за спеціальним режимом оподаткування, частина зобов'язань за яким залишалась у розпорядженні таких суб'єктів господарювання з метою їх використання для потреб сільськогосподарського виробництва. З 2017 року аграрії втратили можливість такої державної підтримки задля розвитку сільськогосподарського товаровиробництва.

Ялтушківська ДСС ІБКіЦБ НААН України, починаючи із 2017 року, сплачує зобов'язання перед бюджетом за ПДВ на загальних засадах.

Сьогодні діє державна підтримка аграріїв у вигляді бюджетних дотацій, розмір яких пов'язаний із розрахунками з бюджетом за ПДВ. Проте більшість підприємств не мають права скористатись державною підтримкою, зважаючи на обмежену дію цієї норми законодавства, в тому числі і Ялтушківська ДСС.

Застосування на практиці загальних правил оподаткування дає можливість використовувати методичні підходи щодо обліку такого об'єкта, при цьому використовуючи аналітичні рахунки, які призначені для відображення розрахунків за ПДВ при авансах виданих або одержаних.

Діючим законодавством не встановлено типової форми, що дозволяє отримати узагальнені дані про нараховані та сплачені зобов'язання перед бюджетом за відповідний податковий період та дає можливість здійснити контроль за їх правильністю.

З метою організації облікового процесу на підприємствах мережі ІБКіЦБ НААН України, на прикладі розрахунків за єдиним податком четвертої групи, пропонуємо застосовувати для таких цілей Відомість аналітичного обліку розрахунків з бюджетом за кожним окремо податком з урахуванням особливостей визначення бази оподаткування (табл.1).

Таблиця 1

Відомість аналітичного обліку розрахунків з бюджетом за єдиним податком четвертої групи 20 __ р.*

Показники	місяці											
	01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12
Нараховано												
Сплачено												
Заборгованість												
З початку року												

*Джерело: авторська розробка

Узагальнену інформацію про нараховані та сплачені податкові платежі рекомендуємо відображувати у Відомості синтетичного обліку розрахунків з бюджетом за податками та платежами (табл. 2), застосування якої на практиці дозволяє отримати оперативну інформацію про нараховані зобов'язання перед бюджетом.

Таблиця 2

Відомість синтетичного обліку розрахунків з бюджетом за податками та платежами до бюджету за 20 __ р.*

Місяць / податок	Січень	Лютий	Березень	Квітень	Травень	Червень	Липень	Серпень	Вересень	Жовтень	Листопад	Грудень
Єдиний податок 4 групи:												
Нараховано												
Сплачено												
Заборгованість												
ПДВ:												
Нараховано												
Сплачено												
Заборгованість												
ПДФО:												
Нараховано												
Сплачено												
Заборгованість												
Військовий збір:												
Нараховано												
Сплачено												
Заборгованість												
Плата за землю												
Нараховано												
Сплачено												
Заборгованість												

*Джерело: авторська розробка

Використання на практиці представлених у табл. 1 та табл. 2 документів дозволить виконати одну з облікових функцій із надання якісної та оперативної інформації про стан відповідного об'єкту обліку, при цьому здійснити контроль за правильністю та вчасністю проведених розрахунків з бюджетом за податками та платежами.

Дослідження облікової оцінки змін у розрахунках за заробітною платою, привнесені Законом України “Про державний бюджет на 2017 рік” [8], дають можливість наголосити на необхідності дотримання норм законодавства в частині розміру нарахованої оплати праці.

У разі нарахування оплати праці в розмірі, який не досягає мінімальної заробітної плати, виникає необхідність у проведенні донарахування заробітку працівника до визначеного рівня за умови повної зайнятості працівника у розрахунковому періоді. Цей принцип нарахування оплати праці забезпечує виконання сутності поняття “мінімальна заробітна плата”, яке врегульоване ст. 95 КзпП [2] та ст. 3 Закону України “Про оплату праці” [10], починаючи із 01.01.2017 року. Зокрема, це установлений законом мінімальний розмір оплати праці за виконану працівником місячну (годинну) норму праці.

Зазначені особливості впливають на методику облікового відображення таких операцій. З метою забезпечення на практиці зазначених облікових дій пропонуємо впровадити у бухгалтерську практику розрахункову відомість з нарахування та утримання із виплат працівникам (табл. 3).

Таблиця 3

Розрахункова відомість з нарахування та утримання із виплат працівникам*

№ з/п	ПІБ	Нараховано					Нараховано ЄСВ	Податкова соціальна пільга	Утримано					
		заробітна плата	доплата	відпускні	допомога по тимчасовій непрацездатності	усього			ПДФО	військовий збір	аліменти	профспілкові внески	усього	До виплати
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15

* Джерело: авторська розробка

Дані кол. 7 табл. 3 повинні дорівнювати або перевищувати розмір мінімальної заробітної плати у 2017 році в сумі 3200 грн за умови повної зайнятості за звітний період. Проте розмір посадового окладу може бути встановлено на рівні 1600 грн для працівників першого тарифного розряду і т.д.

При проведенні нарахування єдиного соціального внеску на заробітну плату найманої особи, яка працює за основним місцем роботи, його розмір не може становити менше 22 відсотків мінімальної заробітної плати. Тому дані кол.8 табл. 3 мають дорівнювати не менше 704 грн.

Використання відомості дає можливість проконтролювати правильність проведених розрахунків з нарахування та утримання із виплат працівникам з метою недопущення на практиці помилок, які призводять до виникнення серйозних штрафних санкцій, які коливаються в межах від 3200 грн до 320 000 грн за відповідні порушення.

Дослідивши особливості облікового забезпечення операцій на перших етапах облікового процесу, необхідно наголосити на важливості дій обліковця на підсумковому етапі. На даному етапі облікового процесу для сільськогосподарського підприємства важливо застосовувати спеціалізовані форми реєстрів журнально-ордерної форми обліку [5]. Використання спеціалізованих форм реєстрів дозволить забезпечити єдині методологічні принципи ведення бухгалтерського обліку такими суб'єктами господарювання та надасть можливість сформувати якісну узагальнену облікову інформацію у вигляді звітності.

Перехід на журнально-ордерну форму обліку є одним із важливих кроків до автоматизації облікового процесу. Оскільки “будова і принцип здійснення облікових записів у журнально-ордерній формі обліку дають змогу на її основі розробити автоматизовану форму бухгалтерського обліку” [13, с.47].

В умовах автоматизації облікового процесу додаткової уваги потребує питання визнання в бухгалтерському обліку первинних документів, що створені засобами обчислювальної техніки на файлових носіях. У такому випадку первинні документи мають бути визнаними в бухгалтерському обліку за умови надання їм юридичної сили і доказовості. Документ, виготовлений автоматизованим способом, повинен бути записаний на магнітному чи паперовому носії, виготовлений і розмічений за вимогами відповідного стандарту та закодований згідно із затвердженою системою кодифікації [3, с.107].

Для визнання інформації, яка представлена в первинному документі, вона має відповідати нормам Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку [6].

Первинний документ може бути підписаний особисто, із застосуванням факсиміле, штамп, символу або іншим механічним чи електронним способом посвідчення. Підписи осіб, відповідальних за складання первинних документів на обчислювальних машинах та інших засобах організаційної техніки, виконуються у вигляді паролю або іншим способом авторизації, що дає змогу однозначно ідентифікувати особу, яка здійснила господарську операцію [3, с.107].

Пропонуємо підприємствам мережі ІБКіЦБ НААН України виділяти певну частину своїх прибутків на автоматизацію обліку. Використання на практиці бухгалтерського програмного продукту дозволить керівництву та управлінській ланці збільшити можливості обліку, аналізу, планування задля підвищення конкурентоспроможності суб'єкта господарювання.

Оскільки основною метою ведення бухгалтерського обліку є складання фінансової звітності, то у такому разі дослідно-селекційною станцією мережі підприємств ІБКіЦБ НААН України здійснюється її формування та подання. Окрім фінансової звітності такі суб'єкти господарювання складають та подають до відповідного органу податкову, статистичну та спеціальну звітність, яка формується з використанням інформаційної бази даних бухгалтерського обліку.

Починаючи з 2009 року звітність надсилається на єдину поштову адресу Центрів обробки електронних звітів. Для кожного контролюючого органу визначено електронну адресу, яка не залежить від територіального розміщення платника. Наступним етапом є розподіл отриманої звітності по відповідних територіальних відділеннях залежно від того, де зареєстрований платник. Для прикладу: на практиці Ялтушківською ДСС ІБКіЦБ НААН України використовується ліцензійна програма “М.Е.Дос”, за допомогою якої можна відправити звіти в усі контролюючі органи. Крім того, з допомогою цієї програми відбувається реєстрація податкових накладних в Єдиному реєстрі податкових накладних. Цей факт засвідчує існування належної уваги до забезпечення облікового процесу на дослідно-селекційній станції ІБКіЦБ НААН України.

Висновки. Дослідження діючої системи обліку та оподаткування на дослідно-селекційній станції ІБКіЦБ НААН України дозволяє зробити певні висновки та внести пропозиції, що сприятиме покращенню якості облікового процесу.

Організаційно-правовою формою господарювання підприємств мережі Інституту біоенергетичних культур і цукрових буряків НААН України є державна форма власності. Проте підприємства належать до госпрозрахункових, відповідно облік ведеться з дотриманням вимог Закону України “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні”, національних стандартів бухгалтерського обліку, Плану рахунків та Інструкції щодо його застосування та інших підзаконних актів.

Облікова політика таких підприємств визначається Наказом, положення якого підтверджують особливість діяльності державного підприємства, яке знаходиться на самофінансуванні. Організація бухгалтерського обліку на дослідно-селекційній станції ІБКіЦБ НААН України потребує змін. Оцінка змісту розпорядчого документу вимагає внесення змін, які дозволять привести його до вимог діючого законодавства. Зокрема, вважаємо за доцільне притримуватись рекомендацій щодо застосуванню реєстрів журнально-ордерної форми обліку.

Зміни вбачаються в удосконаленні облікових документів шляхом запровадження на практиці узагальнюючих відомостей аналітичного та синтетичного обліку розрахункових операцій з бюджетом та за виплатами працівникам задля забезпечення норм, які висунуті діючими законодавчими актами. Достовірна і повна інформація про стан об’єктів обліку сприятиме прийняттю якісних управлінських рішень керівною ланкою підприємств мережі.

Хакерські атаки, що блокують роботу комп’ютерних систем підприємств, установ та організацій державного сектору економіки, банківську систему, пов’язані, в тому числі, з використанням в бухгалтерській практиці програмного продукту “1С: Підприємство”. Державою з метою захисту кіберпростору від російської агресії було прийнято Рішення Ради національної безпеки і оборони України про заборону використання зазначеного програмного продукту. Тому пропонуємо як альтернативу застосовувати аналоги такого програмного продукту: Microsoft Dynamix Ax, IFS, Epicor, Oracle, SAP та інші. З них програмний продукт SAP є одним із найбільш наближених до програмного забезпечення “1С: Підприємство”. Проте недоліком його застосування є значно більша вартість у порівнянні з російським продуктом. З українських програмних продуктів рекомендовано бухгалтерську програму “ІТ-Enterprise”, яка застосовується для ведення обліку у відповідності до вимог українського законодавства.

Список використаних джерел

1. Калетнік Г.М. Інвестиційно-інноваційне забезпечення вирощування біоенергетичних культур та виробництва біопалива / Г.М. Калетнік, Г.С. Гончарук, Ю.В. Довгань // Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики. – 2017. – №1. – С. 7-18.
2. Кодекс законів про працю України від 10.12.1971 р. № 322-VIII-ВР.
3. Кузнецова С.А. Організація бухгалтерського обліку за стадіями облікового процесу / С.А. Кузнецова // Європейський вектор економічного розвитку. – 2015. – № 2. – С. 107-118.
4. Мазур В.А. Методика аналізу фінансового стану підприємства відповідно до вимог внутрішніх і зовнішніх користувачів / В.А. Мазур, О.Ф. Томчук, Ю.Ю. Браніцький // Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики. – 2017. – №3. – С. 7-20.
5. Методичні рекомендації щодо застосування реєстрів журнально-ордерної форми обліку для сільськогосподарських підприємств, затверджено наказом Міністерства аграрної політики України від 04.06.2009 р. №390.
6. Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку, затверджено наказом Міністерства фінансів України від 24.05.1995 р. № 88.
7. Про введення мораторію на примусову реалізацію майна: Закон України від 29.11.2001 року № 2864-III.
8. Про державний бюджет на 2017 рік: Закон України від 21.12.2016 рік № 1801-VIII.
9. Про нас. Інститут біоенергетичних культур і цукрових буряків. [Електронний ресурс]. – <http://www.bio.gov.ua>.
10. Про оплату праці: Закон України від 24.03.1995 р. №108/95-ВР.
11. Про утворення Навчально-науково-виробничого комплексу “Всеукраїнський науково-навчальний консорціум” / Постанова Кабінету Міністрів України від 11.07.2013 № 546.
12. Роїк М. В. Створення одностійкової форми цукрових буряків на Ялтушківській дослідно-селекційній станції / М.В. Роїк, Г.С. Гончарук // Збірник наукових праць Інституту цукрових буряків. – 2010. – Вип. 11. – С. 17-25.
13. Сук П.Л. Журнально-ордерна форма бухгалтерського обліку / П.Л. Сук, Омран Ахмад Мохаммад Аль-Іббіні // Scientific Journal “ScienceRise” №9/1(14). – 2015. – С.47-50.
14. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. № 435-IV.
15. Яковець В. А. Оцінка перспективних гібридів Ялтушківської селекції за продуктивністю та стійкістю до комплексу хвороб / В.А. Яковець, В.В. Литвинюк, Й.М. Федорошак, М.І. Радійчук, І.В. Яковець // Збірник наукових праць Інституту цукрових буряків. – 2005. – Вип. 8. – С. 224-228.

Список джерел у транслітерації / References

1. Kaletnik Gh. M., Ghoncharuk Gh. S., Dovghanj Ju.V. Investycijno-innovacijne zabezpechennja vyroshhuvannja bioenerghetychnykh kuljtur ta vyrobnyctva biopalyva. – Ekonomika. Finansy. Menedzhment: aktualjni pytannja nauky i praktyky. – 2017. – no. 1. – pp. 7-18.
2. Kodeks zakoniv pro pracju Ukrainy vid 10.12.1971. – no. 322-VIII-VR.
3. Kuznecova S. A. Orghanizacija bukhghaltersjkogho obliku za stadijamy oblikovogho procesu. Jevropejskijj vektor ekonomichnogho rozvytku. – 2015. – no. 2. – pp. 107-118.
4. Mazur V.A., Tomchuk O.F., Branicykij Ju.Ju. Metodyka analizu finansovogho stanu pidpryjemstva vidpovidno do vymogh vnutrishnykh i zovnishnykh korystuvachiv. – Ekonomika. Finansy. Menedzhment: aktualjni pytannja nauky i praktyky. – 2017. – no. 3. – pp. 7-20.
5. Metodychni rekomendatsiyi po zastosuvannu registriv buhgalterskogo obliku, zatverdzheno nakazom Ministerstva finansiv Ukrayiny vid 29.12.2000. no.356.

6. Polozhennya pro dokumental'ne zabezpechennya zapysiv u bukhholders'komu obliku no. 88, zatverdzhene Ministerstvom finansiv Ukrayiny vid 24.05.1995 p. № 88.
7. Pro vvedennja moratoriju na prymusovu realizaciju majna: zatv. Zakonom Ukrainy vid 29.11.2001 r. no. 2864-III.
8. Pro Derzhbiudzhzet-2017: zatv. Zakonom Ukrainy vid 21.12.2016 r., no.1801-VIII.
9. Pro nas. Instytut bioenerhetychnykh kultur i tsukrovykh buriakiv. [Elektronnyi resurs]. – <http://www.bio.gov.ua>.
10. Pro oplatu pratsi: Zakon Ukrainy vid 24.03.1995 r. № 108 / 95-BP.
11. Pro utvorennja Navchalno-naukovo-vyrobnychoho kompleksu “Vseukrainskyi naukovo-navchalnyi konsortsium” / Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 11.07.2013. no. 546.
12. Rojik M.V., Ghoncharuk Gh.S. Stvorennja odnonasinnoji formy cukrovykh burjakiv na Jaltushkivskij doslidno-selekcijnij. – Zbirnyk naukovykh pracj Instytutu cukrovykh burjakiv. – 2010. – vyp. 11. – P. 17-25.
13. Suk P.L., Omran Ak. Zhurnaljno-orderna forma bukhghaltersjkogho obliku. – Scientific Journal “ScienceRise”. – 2015. – no.9/1(14). – P. 47-50.
14. Tsyvilnyi kodeks Ukrainy vid 16.01.2003 № 435-IV.
15. Jakovec V.A., Lytvynjuk V.V., Fedoroshhak J.M., Radijchuk M.I., Jakovec I.V. Ocinka perspektyvnykh ghibrydiv jaltushkivskoji selekciji za produktyvnistju ta stijkistju do kompleksu khvorob. – Zbirnyk naukovykh pracj Instytutu cukrovykh burjakiv UAAN. – 2005. – vyp. 8. – P. 224-228.

ANNOTATION
THE SYSTEM OF ACCOUNTING AND TAXATION AT THE
EXPERIMENTAL BREEDING STATION OF IBCSB OF NAAS OF UKRAINE:
STATE AND TRENDS OF IMPROVEMENT

HONCHARUK Inna,
Candidate of Economic Sciences,
Associate Professor of the Department of Economics,
Academic Secretary of the ESIC “Ukrainian Scientific-Educational Consortium”,
Vinnitsia National Agrarian University,

PLAKHTII Tetiana,
Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
of the Department of Accounting and Taxation in the Fields of Economy,
Vinnitsia National Agrarian University
(Vinnitsia),

STAROSUD Vitaliy,
Director of the Yaltushkiv Experimental Breeding Station of IBCSB of NAAS of
Ukraine,
ESIC “Ukrainian
Scientific-Educational Consortium”
(Chereshneve)

The article is devoted to urgent issues of the current system of accounting and taxation at the enterprises of the Institute of Bioenergy Crops and Sugar Beets of NAAS of Ukraine on the example of the Yaltushkiv Experimental Breeding Station. A comprehensive approach to solving a number of accounting issues that the sector of accounting and reporting of the enterprise deals with is considered. The issue of formation of accounting

policy in accordance with the requirements of the legislation is examined. Current state of the methodical support of accounting transactions with such objects as cash, inventory, fixed assets, payment transactions, equity, income, expenses and financial results is studied. Research of the features of accounting support of business operations conducted at the enterprises of the Institute of Bioenergy Crops and Sugar Beets of NAAS Ukraine allow to develop some methodological guidelines on the improvement of the accounting department.

Keywords: accounting, taxation, experimental breeding station, Institute of Bioenergy Crops and Sugar Beets, Yaltushkiv EBS.

Tabl. 3. Lit. 15.

АННОТАЦИЯ

СИСТЕМА УЧЁТА И НАЛОГООБЛОЖЕНИЯ НА ИССЛЕДОВАТЕЛЬСКО-СЕЛЕКЦИОННОЙ СТАНЦИИ ИБК_иСС НААН УКРАИНЫ: СОСТОЯНИЕ И НАПРАВЛЕНИЯ СОВЕРШЕНСТВОВАНИЯ

ГОНЧАРУК Инна Викторовна,
кандидат экономических наук, доцент кафедры экономики,
учёный секретарь УНПК
“Всеукраинский научно-учебный консорциум”,

ПЛАХТИЙ Татьяна Федоровна,
кандидат экономических наук, доцент,
доцент кафедры учета и налогообложения в отраслях экономики,
Винницкий национальный аграрный университет
(г. Винница),

СТАРОСУД Виталий Петрович,
директор Ялтушковской исследовательской селекционной
станции УНПК “Всеукраинский научно-учебный консорциум”
(с. Черешневое)

Статья посвящена актуальным вопросам действующей системы учёта и налогообложения на предприятиях сети Института биоэнергетических культур и сахарной свеклы НААН Украины на примере Ялтушковской исследовательской селекционной станции. Рассмотрен комплексный подход к решению ряда проблемных вопросов учётного характера, которые возникают перед сектором бухгалтерского учёта и отчетности на предприятии. Исследован вопрос формирования учётной политики в соответствии с требованиями, которые определены законодательством. Изучено современное состояние методического обеспечения учёта операций с такими объектами, как денежные средства, запасы, необоротные активы, расчётные операции, собственный капитал, доходы, расходы и финансовые результаты. Исследование особенностей учётного обеспечения хозяйственных операций на предприятиях сети Института биоэнергетических культур и сахарной свеклы НААН Украины позволило внести ряд предложений методического характера по совершенствованию работы бухгалтерской службы.

Ключевые слова: учёт, налогообложение, исследовательская селекционная станция, Институт биоэнергетических культур и сахарной свеклы, Ялтушковская ИСС.

Tabl. 3. Lit. 15.

Інформація про авторів

ГОНЧАРУК Інна Вікторівна – кандидат економічних наук, доцент, учений секретар ННБК “Всеукраїнський науково-навчальний консорціум” (21008, м. Вінниця, вул. Сонячна, 3, e-mail: dnistervnau2017@gmail.com).

ПЛАХТІЙ Тетяна Федорівна – кандидат економічних наук, доцент кафедри обліку та оподаткування в галузях економіки, Вінницький національний аграрний університет (21008, м. Вінниця, вул. Сонячна, 3, e-mail: taniprof@i.ua).

СТАРОСУД Віталій Іванович – директор Ялтушківської дослідно-селекційної станції ІБКіЦБ НААН України ННБК “Всеукраїнський науково-навчальний консорціум” (23021, с. Черешневе, Барський район, Вінницька область, e-mail: vmv_dss@ukr.net).

HONCHARUK Inna – Candidate of Economic Sciences, Associate Professor, Academic Secretary of the ESIC “Ukrainian Scientific-Educational Consortium” (21008, Vinnytsya, 3, Soniachna Str., e-mail: dnistervnau2017@gmail.com).

PLAKHTII Tetiana – Candidate of Economic Sciences, Associate Professor of the Department of Accounting and Taxation in the Fields of Economy, Vinnytsia National Agrarian University (21008, Vinnitsya, 3, Soniachna Str., e-mail: taniprof@i.ua).

STAROSUD Vitaliy – Director of the Yaltushkiv Experimental Breeding Station of the Institute of Bioenergy Crops and Sugar Beets of the National Academy of Agrarian Sciences of Ukraine of the ESIC “Ukrainian Scientific-Educational Consortium”, (23021, Yaltushkiv Experimental Breeding Station, Cheresheve, Barskyi District, Vinnytsia Region, e-mail: vmv_dss@ukr.net).

ГОНЧАРУК Інна Вікторівна – кандидат экономических наук, доцент, учёный секретарь УНПК “Всеукраинский научно-учебный консорциум”, Винницкий национальный аграрный университет (21008, г. Винница, ул. Солнечная, 3, e-mail: dnistervnau2017@gmail.com).

ПЛАХТИЙ Татьяна Федоровна – кандидат экономических наук, доцент кафедры учёта и налогообложения в отраслях экономики, Винницкий национальный аграрный университет (21008, г. Винница, ул. Солнечная, 3, e-mail: taniprof@i.ua).

СТАРОСУД Виталий Иванович – директор Ялтушковской исследовательской селекционной станции УНПК “Всеукраинский научно-учебный консорциум” (23021, с.Черешневое, Барский район, Винницкая область, e-mail: vmv_dss@ukr.net).

